

מנהג טוב שנהגו רבים וטובים אשר בכל אחד מחמשת שבתות אלו משבת מברכים ועד השבת האחרונה שק השנה, אומרים ספר אחד שבתהלים, כגון בשבת מברכים קוראים את ספר ראשון וכן על זה הדרך, והיא סגולה גדולה.

## שנה האחת עשרה

## פניני הכותל המערבי

גליון 593

כניסת השבת - ירושלים 6:55

עלון לפרשת השבוע צאת השבת - ירושלים 8:08 ר"ת 8:46

### פרשת ראה - שבת מברכין ראש חודש אלול (תשפ"ו)

#### מדוע התארכה גלות זו יותר מכל הגלויות?

בפירוש הרא"ש כאן הביא ששאל מין אחד לר' נתן ב"ר משולם, למה האריך גלות זו עליכם יותר מגלות בבל שעבדו עבודה זרה, ואין לך עוון חמור מעבודה זרה? והשיב לו, בבית ראשון עשו עבודה זרה צלמים ואשרות ודברי הבלים שאינם של קיימא, אבל בבית שני שעשו עצמן ישראל עבודה זרה, לקו בגלות ארוכה וקבועה. שאמרו "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח, יז), והכל תלוי במעשה ידיו של האדם ובתבונתו וחכמתו והשתדלותו, ושכחו "כי הוא הנותן לך כוח לעשות חיל" (שם ח, יח), היא הסיבה לגלות הארוכה והמתמשכת. ולכן בחודש אלול שסימנו הוא אני לדודי ודודי לי, יוותר כל אחד על ה"אני", וימסור אותו "לדודי" - לקב"ה, בבחינת כי הכל מאתו יתברך, והוא לבדו פועל גבורות, עושה חדשות, בעל מלחמות, זורע צדקות, מצמיח ישועות ובורא רפואות, אזי מיד יזכה ל"דודי לי", לשפע ברכה, והצלחה בכל הענינים.

#### עיקר עבודת אלול להמליך הקב"ה על הבריאה

זו היא עיקר עבודת חודש אלול - להמליך את הקב"ה על כל הבריאה, "מלוך על כל העולם כולו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך". לעבור מ"כוחי ועוצם ידי" ל"הוא הנותן לך כוח לעשות חיל", לא לתלות ההצלחה בהשתדלות זו או אחרת אלא רק בהשגחתו יתברך.

והדרך היחידה לראות ולהבין את זה, היא רק ע"י "את הברכה אשר תשמעו", היינו לימוד התורה שאז הוא רואה את האמת ש"אין עוד מלבדו", "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה). הקב"ה הראה את זה במתן תורה. והשאיר את הראייה וההבנה הזאת של "אין עוד מלבדו" לכל אחד שלומד תורה כנתינתה מסיני - הוא זוכה לראות ש"אין עוד מלבדו". ומי שלא שומע גוזר על עצמו את הקללה ח"ו.

בחודש אלול זמן תשובה לכל, גם העסוקים בכל ימות השנה בפרנסתם ובצרכיהם, מתפנים ללמוד ולשמוע את הברכה כדי להחדיר ולהעצים את ה"אני לדודי". ואז יתקיים בנו ה' מעוז חיי ממי אפחד, ואם תקום עלי מחנה בזאת אני בוטח".

#### רא"ה - נוטריקון "ראה אלול הגיע"

"ראה אנכי נותן לפניכם" (יא, כו). החזקוני מבאר, שעד פרשה זו הוכיחם, את בני ישראל, על יראת שמים, ומפרשה זו ואילך מתחיל לסדר לפניהם את המצוות.

האבן עזרא מפרש, "ראה" שידבר לכל אחד ואחד מישראל ולא דוקא לצדיקים, כי כל אחד ואחד מכיר את האמת, ובתוך תוכו הוא יודע שאין עוד מלבדו.

"את הברכה אשר תשמעו", ולא כתב "אם תשמעו", כי בשמעכם הנה אתם מיד מברכים.

#### "אלי תראו ותשכילו - לבחור בטוב העליון"

האור החיים הק' הקשה, צריך לדעת למה אמר לשון "ראיה" על הדברים (הרי על דברים שייך לשון שמיעה, ולא לשון ראייה)? עוד מדוע אמר "אנכי" (ולא אמר "ראה" - ה' נותן לפניכם)? עוד למה אמר לשון יחיד, הרי כל הפרשה כולה בלשון רבים נאמרה?

וביאר בדבריו הנפלאים, שהכוונה היא, כי לפי שבא להבחירם (שיבחרו) בעולם העליון, ולהמעיט כל טובות עולם הזה. וכדי שיתאמתו אצלם הדברים, צריך שהמוכיח יהיו בו שני ענינים, אחד שיכיר הכרה חושית בטוב העליון. והשני שהשיג השגת טוב עולם הזה וקנייניו. כי אם המוכיח יהיה משולל מקנייני עולם הזה, לא יאמנו דבריו למשיגי טובת עולם הזה, כי יאמרו אין אומרים למי שלא ראה יבא ויגיד, שאם היה טועם טעמי הנאות גדולת העולם הזה וקנייניו ותענוגיו לא היה ממאסו ובוחר בזולתו, ובזה לא יטו אזנם לקבל דבריו.

גם הבא להפליג בטוב עולם הבא, לא יוצדקו ולא יאמנו דבריו לשכל הטבעי כל שהוא עצמו אין דבריו אלא מפי האמונה, והוא לא ראה ולא ידע.

ולזה אמר מושיע ורב האיש משה, "ראה אנכי", פירוש אלי תראו ותצדיקו ותשכילו להצדיק הדברים. כי הוא השיג להכיר טוב עולם הזה, כי היה גדול מאוד וגבור (קהלת רבה ט, ב), ומלך (תנחומא קרח ג), ועשיר גדול כאומרם ז"ל (נדרים לח), גם בטוב העליון הכיר, כי עלה שמים וטעם טעם עליון.

ואחר שהשיג הכרה חושית הכרת שני דברים והשגתם, אמר להם הדברים האמורים בענין כאשר אבאר, ואמרו "ראה" לשון יחיד, כי ראייה זו כולן שוים בהכרתה כאיש אחד, שגלוי לכל השגת משה בעולם הזה ובעולם הבא.

## לא להסתפק בבינוניות - אלא לחתור למצוינות

הספורנו כאן מבאר, הביטה וראה שלא יהיה עניןך על אופן בינוני כמו שהוא המנהג ברוב, כי אמנם "אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה", והם שני הקצוות. כי הברכה היא הצלחה יותר מן המספיק, על צד היותר טוב, והקללה היא מארה מחסרת שלא יושג המספיק, ושניהם לפניכם להשיג כפי מה שתבחרו.

## הסייף והספר ירדו כרוכין מהשמים

במדרש רבה פרשת ראה (פ"ד אות א, ב) כתב וז"ל, רבנן אמרי, אמר הקדוש ברוך הוא לא לרעתם נתתי להם ברכות וקללות, אלא להודיען איזו דרך טובה שיבחרו אותה כדי שיטילו שכר. מנין ממה שקרינן בענין "ראה אנכי נותן לפניכם וגו'". אמר ר' אלעזר הסייף והספר ירדו כרוכים מן השמים, אמר להן, אם תעשו מה שכתוב בספר הזה - אתם ניצולים מן הסייף הזה, ואם לא תעשו - אתם נהרגים בסייף הזה. דבר אחר, "אם תאבו ושמעתם - טוב הארץ תאכלו, ואם תמאנו ומריתם - חרב תאכלו. כי פי ה' דיבר" (ישעיה א, יט-כ). אמר ר' לוי, למה הדבר דומה, לעבד שאמר לו רבו הרי מוניק (תכשיט) של זהב, ואם לאו הרי כבלים של ברזל. כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, אם עשיתם את רצוני הרי הטוב והברכה, ואם לאו הרי הקללה. הרי שתי דרכים לפניכם, "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה".

## מי זוכה לקפיצת הדרך?

"כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלוכם וגו' לשכנו תדרשו ובאת שמה" (יב, ה). כתב הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ב"תפארת יהונתן", "דהנה ארץ ישראל היא ת' פרסה על ת' פרסה (מגילה ג), והאין היו ישראל יכולין להביא קרבנותיהם, הרי רחוקה הדרך מאוד? אבל באמת כשהיה רק בדעתם לילך לירושלים להקריב קרבן, היתה להם מיד קפיצת הארץ. וזה שאמר "לשכנו תדרשו", ר"ל כשתדרשו רק "לשכנו", היינו שיהיה רק בדעתכם לילך לירושלים, תיכף ומיד "ובאתה שמה" כי תהיה לך קפיצת הדרך".

ורמז כאן לכל אחד ואחד שרק מגלה ברצונו שרוצה לחזור לישיבה "לשכנו תדרשו", מיד זוכה הוא לסיעתא דשמיא ולקפיצת הדרך "ובאתה שמה", וכבר הוא שקוע במעלות התורה והיראה בשקידה בהתמדה ובשמחה, בזכות המסירות נפש שזה הקרבן שהוא מקריב את עצמו על מזבח התורה.

מי אוהב את התורה? מי שמקריב עבורה, המקריב מתקרב, הנותן אוהב, לא מי שאוהב נותן אלא מי שנותן אוהב.

## יהודי שנפטר לא נאבד אלא חוזר לאביו שבשמים

"בנים אתם לה' אלקיכם" (יד, א). הקשה האור החיים הק', צריך לדעת מה טעם סמך מאמר "בנים אתם", למאמר "לא

תתגודדו"? ותירץ, נראה שנתכוין לומר שבמיתת איש אין אבידה למת, אלא הוא דומה לאדם ששלח בנו לסחורה לעיר אחרת, ולימים שלח האב אחר בנו, ואין העדר הבן אלא מן המקום שהלך משם, אבל על כל פנים ישנו, ואדרבה טוב לו שחזר הבן אצל אביו שהוא מקור החיים. ולכן אין לנו להתגודד ולשים קרחה. מה שאין כן האומות שלא נקראו "בנים לה'". ולכן אמר "בנים אתם", לשלול שאר האומות שעליהם ידוו הדווים ביום מיתתם, שהם מתים מיתה שאינם עוד בנמצא בין החיים.

## מרגלא בפומיה דרבי ישראל סלנטר זצ"ל

"מלפנים כאשר ידעתי כל איש אחזו פלצות מקול הקורא קודש אלול. החרדה הלזו נשאה פריה להתקרב לעבודתו יתברך שמו, איש לפי ערכו". (אור ישראל איגרת י"ד)

## מרגלא בפומיה ה"דברי חיים" מצאנז זצ"ל

"תיכף בתקוע שופר בר"ח אלול - אפילו תולעת הרוחשת תחת האבן בעומק האדמה מתרגשת ומתעוררת מאימת יום הדין הבא עלינו לטובה ומכל שכן אדם מישראל". (ה"דברי חיים" הוא גם בעל הסגולה שלימוד בספר הקדוש "תומר דבורה", הוא סגולה נפלאה להינצל מהמחלה הנוראה, ורבים רבים עשו ובס"ד עלתה זה בידם, ומצוה לפרסם).

## יום כיפור קטן

כתב ב"מטה אפרים" רבים נוהגים להתענות ערב ר"ח אלול תענית יום כיפור קטן, וגם אלו שאינם נוהגים בזה בשאר חודשים כדי שיתבוננו ויכינו ליבם לתשובה.

מולד חודש אלול יהיה ביום חמישי בשעה 8, 15 דקות.

ראש חודש אלול יהיה ביום החמישי וביום הששי הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

בני אשכנז מתחילים לתקוע בשופר בא' אלול אחר שחרית, שאז עלה משה רבינו להר בפעם השלישית לקבל לוחות שניות, והעבירו שופר במחנה שמשעה עלה להר, שלא יטעו עוד אחר ע"ז, והיו עת רצון (מ"ב ס' תרפ"א).

ולומר "לדוד ה' אורי" לבילי ששי שהוא א' אלול.

בני ספרד מתחילים לומר סליחות במוצאי שבת אור לג' באלול. ויהיה החדש הזה סוף וקץ לכל צרותינו,

תחילה וראש לפדיון נפשנו.

כתיבה וחתומה טובה

לרפואת ר' יחיאל מיכל בן מרים גיטל  
לרפואת פסח יהודה בן רבקה  
לרפואת דוד מאיר בן גילה לאה  
לרפואת רפאל בן שושנה רייזא  
לרפואת תניא ברכה בת נעמי  
לרפואת יהודה בן מייזין פרחה

לע"נ הרב חיים בן יחיאל זצ"ל  
לע"נ משה חי בן שמחה זצ"ל  
לע"נ אליעזר בן עליזה זצ"ל  
לע"נ שלמה ירמיה בן רחל זצ"ל  
לע"נ ר' אברהם ישעיהו בן עליזה זצ"ל  
לע"נ מרת עליזה בת מרים ע"ה  
לע"נ מרת שושנה יפה בת ר' יעקב יהודה ע"ה  
לע"נ יוליה בת ארקדי ע"ה

לרפואת ישי בנימין בן יעל  
לרפואת טעמא פרוסט בת רחל ריקלא  
לרפואת מרגלית בת מרים שאשא  
לרפואת מצדה בת רחל  
לרפואת הינדא זיסל בת אסתר פראדל  
לרפואת ברינדל שרה בת ריצל צביה

לע"נ לב בן יחיאל זצ"ל  
לע"נ רייזל בת ר' זאב דב ע"ה  
לע"נ פערלה בת מלכה ע"ה  
לע"נ מרים בת כוכבה ע"ה  
לע"נ חוה בת מרים ע"ה  
לע"נ חנה בת עיישה ע"ה  
לע"נ סימה רחל בת גדל ע"ה  
לע"נ מרסל בת חנינה ע"ה